

śrīḥ
śrīmatē rāmānujāya namaḥ
śrīmatē nigamāntamahādēśikāya namaḥ

kṛṣṇayajurvēdīya taittirīya brāhmaṇē
॥ *prathamāṣṭakē dvitīyaḥ praśnaḥ* ॥

This document has been prepared by
Sunder Kidāmbi
with the blessings of
śrī raṅgarāmānuja mahādēśikan
His Holiness śrīmad āṇḍavan śrīraṅgam

śrīḥ

śrīmatē rāmānujāya namaḥ

śrīmatē nigamāntamahādēśikāya namaḥ

॥ prathamāṣṭakē dvitīyaḥ praśnaḥ ॥

hariḥ ō(4)m |

uddhānyamānamasyā amēdhyam |

apā pāpmānaṃ yajāmānasya hantu |

śivā naḥ santu praḍiśaścatāsraḥ |

śaṃ nō mātā pṛthivī tōkāsātā |

śaṃ nō dēvirabhiṣṭayē |

āpō bhavantu pītayē ||

śaṃ yōrabhi srāvantu naḥ |

vaiśvānarasyā rūpam |

pṛthivyāṃ paṛisrasā ||

syōnamāviśantu naḥ || 1 ||

yadidaṃ divō yadaḍaḥ pṛthivyāḥ |

sañjajñānē rōdasī sambabhūvatuḥ |

ūṣāṅkṛṣṇamāvatu kṛṣṇamūṣāḥ ||

iḥōbhayōryajñiyamāgamiṣṭhāḥ |

ūtīḥ kurvāṇō yatpṛthivīmacāraḥ |

guhākāramākhurūpaṃ pratītyā |

Please let us know of any errors in this text.

tattē nyāktamiha sambharāntaḥ |
śataṃ jīvēma śaradaḥ savirāḥ |
ūrjaṃ pṛthivyā rasāmābharāntaḥ |
śataṃ jīvēma śaradaḥ purūcīḥ || 2 ||

vamrībhīranūvittaṃ guhāsu |
śrōtraṃ ta urvyabādhirā bhavāmaḥ |
prajāpatisṛṣṭānām prajānām |
kṣudhōpāhatyai suvitaṃ nō astu |
upaprabhinnaṃ mūrjaṃ prajābhyāḥ |
sūdaṃ grhēbhyō rasāmābhārāmi |
yasyā rūpaṃ bibhrādīmā mavindat |
guhā praviṣṭāg sarirasya madhyē |
tasyēdaṃ vihatāmābharāntaḥ |
achāmbaṭkāramasyām vidhēma || 3 ||

yatparyapāśyathsarirasya madhyē |
urvīmapāśyājagataḥ pratiṣṭhām |
tatpuṣkārasyāyatānāddhi jātam |
paṇaṃ pṛthivyāḥ prathānaḥ harāmi |
yābhiradrghājagataḥ pratiṣṭhām |
urvīmimāṃ viśvajānasyā bhārtrīm |

tā naḥ śivāḥ śarkārāḥ santu sarvāḥ |
agnē rētaścandraḥ hiraṇyam |
adbhyaḥ sambhūtamamṛtaṁ prajāsu |
tathsambharānuttaraṭō nidhāya || 4 ||

ati prayacchaṁ duritiṁ tarēyam |
aśvō rūpaṁ kṛtvā yadaśvatthē'tiṣṭhaḥ |
saṁvathsaram dēvēbhyō nilāya |
tattē nyāktamiha sambharantaḥ |
śataṁ jivēma śaradaḥ savirāḥ |
ūrjaḥ pṛthivyā adhyutthitō'si |
vanāspatē śatavalśō virōha |
tvayā vayamiṣamūrjaṁ madantaḥ |
rāyaspōṣeṇa samiṣā madēma |
gāyatriyā hriyamāṇasya yattē || 5 ||

parṇamapātattṛtīyasyai divō'dhi |
sō'yam paṇaḥ sōmapaṇāddhi jātaḥ |
tatō harāmi sōmapīthasyāvaruddhyai |
dēvānāṁ brahmavādaṁ vadatāṁ yat |
upāśṛṇōḥ suśravā vai śrutō'si |
tatō māmāviśatu brahmavarcaṣam |

tathsaṁbharagḡstadavarundhīya sākṣāt |
yayā tē sṛṣṭasyāgnēḥ |
hētimaśamayatprajāpātīḥ |
tāmimāmapradāhāya || 6 ||

śamīg śāntyai harāmyaḥam |
yattē sṛṣṭasyā yataḥ |
vikaṅkataṁ bhā ārchajjātavēdaḥ |
tayā bhāṣā sammitaḥ |
urum nō lōkamanu prabhāhi |
yattē tāntasya hṛdayamācchindañjātavēdaḥ |
marutō'dbhistāmayitvā |
ētattē tadāśanēḥ sambharāmi |
sātmā agnē saḥṛdayō bhavēha |
citriyādaśvatthāthsambhṛtā bṛhatyaḥ || 7 ||

śarīramabhi sagḡskṛtāḥ stha |
prajāpātīnā yajñamukhēna sammitāḥ |
tīrastrivṛdbhirmithunāḥ prajātyai |
āśvatthāddhāvyaḡvāhāddhi jātām |
agnēstanūṁ yajñiyāḡ sambharāmi |
śāntayōniḡ śamīgarbham |

agnayē prajānayatavēḥ |
yō āśvatthaḥ śāmīgarbhaḥ |
ārurōḥa tvē sacāḥ |
taṃ tē harāmi brahmaṇā || 8 ||

yajñiyaiḥ kētubhiḥ saha |
yaṃ tvā samabhārañjātavēdaḥ |
yathā śarīraṃ bhūtēṣu nyāktam |
sa sambhṛtaḥ sīda śivaḥ prajābhyaḥ |
urum nō lōkamanūnēṣi vidvāṇ |
pravēdhasē kavayē mēdhyāya |
vacō vandāruḥ vṛṣabhāya vṛṣṇēḥ |
yatō bhayamabhayaṃ tannō astu |
avaḥ dēvāṇ yaḥjē hēḍyāṇ |
samidhā'gniṃ dūvasyata || 9 ||

ghṛtairbōdhatātithim |
ā'smiṇ havyaḥ juhōtana |
upā tvā'gnē haviṣmatīḥ |
ghṛtācīryantu haryata |
juṣasvā samidhō mama |
taṃ tvā samidbhiraṅgiraḥ |

ghṛtēnā' vardhayāmasi |
bṛhacchōcā yaviṣṭhya |
samidhyamānaḥ prathamō nu dharmāḥ |
samaktubhirajyatē viśvavāraḥ || 10 ||

śōciṣkēśō ghṛtanirṇikpāvakaḥ |
suyajñō agniryajathāya dēvāḥ |
ghṛtapratīkō ghṛtayōniragniḥ |
ghṛtaiḥ samiddhō ghṛtamasyānnam |
ghṛtapruṣastvā saritō vahanti |
ghṛtaṃ pibānthsuyajā yakṣi dēvāḥ |
āyurdā agnē haviṣō juṣāṇaḥ |
ghṛtapratīkō ghṛtayōnirēdhi |
ghṛtaṃ pītvā madhu cāru gavyām |
pītvā putramābhi rākṣatādīmam || 11 ||

tvāmāgnē samidhānaṃ yaviṣṭha |
dēvā dūtaṃ cakrīrē havyāvāhām |
urujrayāsam ghṛtayōnimāhutaṃ |
tvēṣaṃ cakṣurdadhirē cōdayanvāti |
tvāmāgnē praḍivā āhutaṃ ghṛtēnā |
sumnāyavaḥ suṣamidhā samīdhirē |

sa vāvṛdhāna oṣādhībhirukṣitaḥ |
urujrayāḡsi pārthivā vitiṣṭhasē |
ghṛtapratīkaṃ va ṛtasya dhūrṣadām |
agniṃ mitraṃ na sāmīdhāna ṛñjatē || 12 ||

indhānō akrō vidathēṣu dīdyāt |
śukravārṇāmudu nō yaḡsatē dhiyām |
prajā agnē saṃvāsaya |
āśāśca paśubhiḥ saha |
rāṣṭrāṇyāsmā ādhēhi |
yānyāsānthasavituh savē |
mahī viśpatnī sadānē ṛtasya |
arvacī ētaṃ dharuṇē rayiṇām |
antarvatnī janyaṃ jātavēdasam |
adhvarāṇām janayathaḥ purōgām || 13 ||

ārōhataṃ daśataḡ śakvarīrmama |
ṛtēnāḡna āyuṣā varcāsā saha |
jyōgjīvantaḥ uttarāmutterāḡ samām |
daśamaham pūrṇamāsam yajñam yathā yajai |
ṛtviyavatī sthō agnirētasau |
garbham dadhātham tē vāmaham dadē |

tathsaṭyaṃ yadvīraṃ bibhr̥thaḥ |
vīraṃ jānayaṣyathāḥ |
tē matprātaḥ prajāniṣyēthē |
tē mā prajāte prajānayaṣyathāḥ || 14 ||

prajāyā paśubhirbrahmavarcaśenā suvargē lōkē |
anṛtāthsatyamupaīmi |
mānuṣāddaivyaṃupaīmi |
daivīm vācāṃ yacchāmi |
śalkairāgnimindhānaḥ |
ubhau lōkau sanēmaḥam |
ubhayōrlōkayōṛṛddhvā |
ati mṛtyuṃ tarāmyaḥam |
jātāvēdō bhuvanasya rētaḥ |
iha siñca tapāsō yajjaniṣyatē || 15 ||

agnimāśvatthādadhī havyaṃvāhām |
śamīgarbhājjanayaṇ yō māyōbhūḥ |
ayaṃ tē yōniṛṛtviyaḥ |
yatō jāto arōcathāḥ |
taṃ jānannaḡna āroḥa |
athā nō vardhayā rayim |

apēta¹ vīta¹ vi ca¹ sarpa¹tātaḥ¹ |
yē¹tra¹ stha¹ purā¹ṇā yē ca¹ nūta¹nāḥ¹ |
adā¹didam¹ ya¹mō¹va¹sānām¹ pṛthi¹vyāḥ¹ |
akra¹nnimam¹ pī¹tarō¹ lōka¹mā¹smāi || 16 ||

agnē¹r¹bhasmā¹syagnē¹ḥ puri¹ṣamasi¹ |
sa¹ñjñā¹nāmā¹masi kā¹mā¹dharā¹ṇam¹ |
mayi¹ tē kā¹mā¹dharā¹ṇam¹ bhū¹yāt¹ |
sa¹m vaḥ¹ sṛjā¹mi¹ hṛ¹dayā¹ni¹ |
sa¹gsr¹ṣṭam¹ ma¹nō¹ astu¹ vaḥ¹ |
sa¹gsr¹ṣṭaḥ¹ prā¹ṇō¹ astu¹ vaḥ¹ |
sa¹m yā¹ vaḥ¹ priyā¹sta¹nu¹vaḥ¹ |
sa¹mpriyā¹ hṛ¹dayā¹ni¹ vaḥ¹ |
ā¹tmā¹ vō¹ astu¹ sa¹mpriyā¹ḥ¹ |
sa¹mpriyā¹sta¹nu¹vō¹ ma¹mā¹ || 17 ||

kalpē¹tām¹ dyāvā¹pṛthi¹vī¹ |
kalpa¹ntāmā¹pa¹ o¹ṣadhī¹ḥ¹ |
kalpa¹ntāmā¹gnaya¹ḥ¹ pṛthā¹k¹ |
ma¹mā¹ jyai¹ṣṭhyā¹ya¹ sava¹rātā¹ḥ¹ |
yē¹gnaya¹ḥ¹ samā¹na¹saḥ¹ |
anta¹rā¹ dyāvā¹pṛthi¹vī¹ |

vāsantikāvṛtū abhi kalpāmānāḥ |
indramiva dēvā abhi samviśantu |
divastvā vīryēṇa |
pṛthivyai mahimnā || 18 ||

antarikṣasya pōṣēṇa |
sarvapaśumādadhē |
ajījanannamṛtaṃ martyāsaḥ |
asrēmāṇaṃ taraṇiṃ vīḍujāmbham |
daśa svasārō agruvaḥ samīcīḥ |
pumāḡsaṃ jātamabhi saḡrābhantām |
prajāpatēstvā prāṇēnābhi prāṇimi |
pūṣṇaḥ pōṣēṇa mahyām |
dīrghāyutvāyā śataśāradāya |
śataḡ śaradbhya āyuṣē varcāsē || 19 ||

jīvātvai puṇyāya |
aḥam tvadāsmi madāsi tvamētat |
mamāsi yōnistava yōnirasmi |
mamaiva sanvaha havyānyagnē |
putraḥ pitrē lōkākṛjjātavēdaḥ |
prāṇē tvā'mṛtamādadhāmi |

annādamannādyāya |
gōptāraṃ guptyai |
sugārhapatyō vidahannarātīḥ |
uśasaḥ śrēyasīḥ śrēyasīrdadhāt || 20 ||

agnē sapatnāg̃ apa bādhamānaḥ |
rāyaspōṣamiṣamūrjāmasmāsu dhēhi |
imā u māmupā tiṣṭhantu rāyaḥ |
ābhiḥ prajābhirīha samvasēya |
ihō idā tiṣṭhatu viśvarūpī |
madhyē vasōrdīdīhi jātavēdaḥ |
ōjasē balāya tvōdyacchē |
vṛṣaṇē śuṣmāyāyuṣē varcasē |
sapatnatūrāsi vṛtratūḥ |
yastē dēvēṣu mahimā sūvargaḥ || 21 ||

yastā ātmā paśuṣu praviṣṭaḥ |
puṣṭiryā tē manuṣyēṣu paprathē |
tayā nō agnē juṣamāṇa ēhi |
divaḥ pṛthivyāḥ paryantarikṣāt |
vātātpaśubhyō adhyōśadhībhyaḥ |
yatrā yatra jātavēdaḥ sambabhūthā |

tatō nō agnē juṣamāṇa ēhi |
prācīmanu pradiśaṃ prēhi vidvāṇ |
agnēragnē purō agnirbhavēha |
viśvā āśā didyānō vibhāhi || 22 ||

ūrjaṃ nō dhēhi dvīpadē catuṣpadē |
anvagnirūṣasāmagrāmakhyat |
anvahāni prathamō jātavedāḥ |
anu sūryāsya puruṭrā ca raśmīṇ |
anu dyāvāpṛthivī ātatāna |
vikrāmasva mahāg asi |
vēdiṣanmānuṣēbhyaḥ |
triṣu lōkēṣu jāgṛhi |
yadidaṃ divō yadaḍaḥ pṛthivyāḥ |
saṃvidānē rōdāsī sambabhūvatuḥ || 23 ||

tayoḥ pṛṣṭhē sīdatu jātavedāḥ |
śambhūḥ prajābhyastanuvē syōnaḥ |
prāṇaṃ tvā'mṛta ādadhāmi |
annādamannādyāya |
gōptāraṃ guptyai |
yattē śukra śukraṃ varcaḥ śukrā tanūḥ |

śukraṃ jyōtirajāsram |
tēnā mē dīdihī tēna tvā''dadhē |
agninā''gnē brahmaṇā |
ānaśē vyānaśē sarvamāyurvyānaśē || 24 ||

naryā prajāṃ mē gōpāya |
amṛtatvāyā jīvasē'' |
jātāṃ jāniṣyamāṇāṃ ca |
amṛtē satyē pratiṣṭhitām |
athārva pituṃ mē gōpāya |
rasamannāmiḥāyuṣē |
adābdhāyō'sītanō |
aviṣaṃ naḥ pituṃ kṛṇu |
śaggsyā paśūnmē gōpāya |
dvipādō yē catuṣpadaḥ || 25 ||

aṣṭāśaphāśca ya ihāgnē'' |
yē caikaśaphā āśugāḥ |
saprātha sabhāṃ mē gōpāya |
yē ca sabhyāḥ sabhāśadaḥ |
tānindriyāvātaḥ kuru |
sarvamāyurupāsātām |

ahē budhniya mantram mē gōpāya |
yamṛṣayastraividā viduḥ |
ṛcaḥ sāmāni yajūḡṣi |
sā hi śrīramṛtā satām || 26 ||

catuḥśikhaṇḍā yuvaṭiḥ supēśāḥ |
ghṛtapratīkā bhuvānasya madhyē |
maṛmṛjyamānā mahatē saubhāgāya |
mahyaṃ dhukṣva yajāmānāya kāmāṇ |
ihaiva santatrā satō vō agnayaḥ |
prāṇēnā vācā manāsā bibharmi |
tirō mā santamāyurmā prahāsīt |
jyōtiṣā vō vaiśvānarēṇōpatiṣṭhē |
pañcadhā'gnīnvyākramat |
virāṭṭhsṛṣṭā prajāpatēḥ |
ūrdhvā'rōhadrōhiṇī |
yōniragnēḥ pratiṣṭhitih || 27 ||

viśantu naḥ purūcīrvidhēma nidhāya yattē'prādāhāya bṛhatyō
brahmāṇā duvasyata viśvavāra imamṛñjatē purōgāṃ
prajānayaṣyathō janiṣyatē'smai mama mahimnā varcāsē
dadhāthsuvargō bhāhi sambabhūvaturāyurvyānaśē catuṣpadaḥ
satām prajāpatērdvē ca || 1 ||

navaitānyahāni bhavanti |

nava vai sūvargā lōkāḥ |

yadētānyahānyupayanti |

navasvēva tathsūvargēṣu lōkēṣu satriṇaḥ

pratitiṣṭhantō yanti |

agniṣṭōmāḥ paraḥ sāmānaḥ kāryā ityāhuḥ |

agniṣṭōmasammitaḥ sūvargō lōka iti |

dvādaśāgniṣṭōmasya stōtrāṇi |

dvādaśa māsāḥ samvathsaraḥ |

tattanna sūrksyam |

ukthyā ēva saptadaśāḥ paraḥ sāmānaḥ kāryāḥ || 28 ||

paśavō vā ukthāni |

paśūnāmavarudhyai |

viśvajidabhijitāvagniṣṭōmau |

ukthyāḥ saptadaśāḥ paraḥ sāmānaḥ |

tē saggstūtā virājamabhi sampādyantē |

dvē carcāvati ricyētē |

ēkāyā gauratiriktaḥ |

ēkāyā'yūrūnaḥ |

suṡarḡō vai lōkō jyōtiḥ |

ūrgvirāṭ || 29 ||

suṡarḡamēva tēnā lōkamabhi jāyanti |

yatparaḡ rāthāntaram |

tatprāthamē'hānkāryām |

bṛhaddvītīyē |

vairūpaḡ trtīyē |

vairājaḡ cāturtḥē |

śākvaṡaraḡ pañcamē |

raivataḡ ṡaṡṡḥē |

tadū pṛṡṡḥēbhyō nayanti |

ṡantanāya ētē grahā ḡṛhyantē || 30 ||

aṡigrāhyāḡ paraḡ sāmasu |

imānēvaitairlōkānṡṡaḡ tanvanti |

mīṡḡḡnā ētē grahā ḡṛhyantē |

aṡigrāhyāḡ paraḡ sāmasu |

mīṡḡḡnamēva tairyajāmānā avārundhatē |

bṛhatpṛṡṡḡḡḡḡ bhāvati |

bṛhadvai suṡarḡō lōkaḡ |

bṛḡataiva suṡarḡam lōkaḡ yanti |

trayastrigśi nāma sāmā |
mādhyandinē pavāmānē bhavati || 31 ||

trayastrigśadvai dēvatāḥ |
dēvatā ēvāvarundhatē |
yē vā itaḥ parāñcaḡ samvathsaramūpa yanti |
na hainaṃ tē svasti samāśnuvatē |
atha yē mutō'rvāñcamupa yanti |
tē hainagg svasti samāśnuvatē |
ētadvā amutō'rvāñcamupā yanti |
yadēvam |
yō ha khalu vāva prajāpatiḥ |
sa u vēvēndraḥ |
tadu dēvēbhyō nayanti || 32 ||

kāryā virāḡḡrhyantē pavāmānē bhavaṭindra ekāṃ ca || 2 ||

santatirvā ētē grahāḥ |
yatparaḥ sāmānaḥ |
viṣūvāndivākīrtyām |
yathā śālāyai pakṣāsī |
ēvaḡ samvathsarasya pakṣāsī |
yadētēna ḡrhyēranṇā |

viṣūcī saṁvathsaṛasya pakṣāsī vyavāsraḡsēyātām |
ārtimārchēyuh |
yadētē gr̥hyantē |
yathā sālāyai pakṣāsī madhyamaṁ
vaḡśamaḡbhi samāyacchāti || 33 ||

ēvaḡ saṁvathsaṛasya pakṣāsī divākīrtiyāmaḡbhi
santānvanti |
nā''rtimārchānti |
ēkaviḡśamahārbhavati |
śukrāgrā grahā gr̥hyantē |
pratyuttābdhyai sayātvāya |
saurya ētadahā paśurālābhyatē |
sauryō'tigrāhyō gr̥hyatē |
ahārēva rūpēṇa samārdhayanti |
athō ahnā ēvaiṣa balir̥hriyatē |
saptaitadahāratigrāhyā gr̥hyantē || 34 ||

sapta vai śīrṣaṇyāḡ prāṇāḡ |
asāvādityaḡ śirāḡ prajānām |
śīrṣannēva prajānām prāṇāndādḡhāti |
tasmāthsapta śīrṣanprāṇāḡ |

indrō vṛtraḡ haṭvā |
asūrānparābhāvyā |
sa imānlōkānabhyājayat |
tasyāsau lōkō'nābhijita āsīt |
taṃ viśvakārmā bhūtvā'bhyājayat |
yadvaiśvakarmaṇō gṛhyatē || 35 ||

suvarḡasyā lōkasyābhijityai |
pra vā ētē'smāllōkāccyāvantē |
yē vaiśvakarmaṇaṃ gṛhṇatē |
ādityaḥ śvō gṛhyatē |
iyam vā aditiḥ |
asyāmēva pratitiṣṭhanti |
anyōnyō gṛhyētē |
viśvānyēvānyēnaḥ karmāṇi kurvāṇā yānti |
asyāmanyēnaḥ pratitiṣṭhanti |
tāvā'parārdhāthsamvathsarasyānyōnyō gṛhyētē |
tāvubhau saha mahāvratē gṛhyētē |
yajñasyaivāntaṃ gatvā |
ubhayōrlōkayōḥ pratitiṣṭhanti |

ar̥kyam̐uktham̐ bhāvati |
annādyasyāvārudhyai || 36 ||

samāyacchātyatigrāhyā gr̥hyantē gr̥hyatē
samvathsarasyā'nyō'nyō gr̥hyētē pañca ca || 3 ||

ēkaviḡśa ēṣa bhāvati |
ētēna vai dēvā ēkaviḡśēna |
ādityamita uttamaḡ suvargam̐ lōkamārōhayann̐ |
sa vā ēṣa ita ēkaviḡśaḥ |
tasya daśāvastādahāni |
daśa parastāt |
sa vā ēṣa virājyubhayataḥ pratiṣṭhitaḥ |
virāji hi vā ēṣa ubhayataḥ pratiṣṭhitaḥ |
tasmādantarēmau lōkau yanṇ |
sarvēṣu suvargēṣu lōkēṣvabhītapānnēti || 37 ||

dēvā vā ādityasyā suvargasyā lōkasyā |
parācō'tipādādābibhayuḥ |
tam̐ chandōbhiradr̥ghandhr̥tyai |
dēvā vā ādityasyā suvargasyā lōkasyā |
avācō'vapādādābibhayuḥ |
tam̐ pañcabhī raśmibhirudāvayanṇ |

tasmā dēkaviḡsē'haṇpañcā divākīrtyāni kriyantē |
raśmayō vai divākīrtyāni |
yē gāyatrē |
tē gāyatrīṣūttarayōḥ pavāmānayōḥ || 38 ||

maḥādivākīrtyaḡ hōtuḥ pṛṣṭham |
vikarṇaṃ brāhmasāmam |
bhāsō'gniṣṭōmaḥ |
athaitāni parāṇi |
parairvai dēvā ādityaḡ sūvargaṃ lōkamāpārayaṇṇ |
yadapārayaṇṇ |
tatparāṇāṃ paratvam |
pārayāntyēnaṃ parāṇi |
ya ēvaṃ vēda |
athaitāni sparāṇi |
sparairvai dēvā ādityaḡ sūvargaṃ lōkamāspārayaṇṇ |
yadaspārayaṇṇ |
tathsparāṇāḡ sparatvam |
spārayāntyēnaḡg sparāṇi |
ya ēvaṃ vēda || 39 ||

ēti pavāmānayōḥ sparāṇi pañcā ca || 4 ||

apra¹tiṣṭhā¹m vā ē¹tē ga¹cchanti |
yēṣā¹g sa¹mva¹thsarē¹'nā¹ptē¹'thā¹ |
ē¹kā¹da¹śinyā¹pyatē¹ |
vai¹ṣṇa¹vam vā¹ma¹namā¹lā¹bhantē¹ |
yaj¹ñō vai vi¹ṣṇu¹ḥ |
yaj¹ñamē¹vā¹'lā¹bhantē¹ pra¹tiṣṭhityai |
a¹indrā¹gnamā¹lā¹bhantē¹ |
i¹ndrā¹gnī vai dē¹vā¹nā¹mayā¹tayā¹mā¹nau |
yē ē¹va dē¹vatē¹ ayā¹tayā¹mnī |
tē ē¹vā¹lā¹bhantē¹ || 40 ||

vai¹śva¹dē¹vamā¹lā¹bhantē¹ |
dē¹vatā¹ ē¹vā¹va¹rundhatē¹ |
dyā¹vā¹pr¹thivyā¹m dhē¹numā¹lā¹bhantē¹ |
dyā¹vā¹pr¹thivyō¹rē¹va pra¹tiṣṭhanti |
vā¹yavyā¹m va¹thsamā¹lā¹bhantē¹ |
vā¹yurē¹vaibhyō¹ yathā¹'yata¹nā¹ddē¹vatā¹ avā¹rundhē¹ |
ā¹dityā¹mavi¹m va¹śāmā¹lā¹bhantē¹ |
iya¹m vā adi¹tiḥ |
a¹syāmē¹va pra¹tiṣṭhanti |
mai¹trā¹va¹ru¹ṇimā¹lā¹bhantē¹ || 41 ||

miṭrēṇaiva yajñasya sviṣṭaḡ śamayanti |
varuṇēna durīṣṭam |
prājāpatyaṃ tūparaṃ mahāvṛata ālabhantē |
prājāpatyō'tigrāhyō grhyatē |
ahārēva rūpēṇa samārdhayanti |
athō ahnā ēvaiṣa balirhriyatē |
āgnēyamālabhantē prati prajñātyai |
ajapētvāṇ vā ētē pūrvairmāsairavarundhatē |
yadētē gavyāḥ paśava ālabhyantē |
ubhayēṣāṃ paśūnāmavarudhyai || 42 ||

yadatiriktāmēkādaśinimālabhēraṇṇ |
apriyaṃ bhrātṛvyamaḥhyatiricyēta |
yaddvau dvau paśū samasyēyuh |
kaniya āyuh kurviraṇṇ |
yadētē brāhmaṇavantaḥ paśava ālabhyantē |
nāpriyaṃ bhrātṛvyamaḥhyatiricyātē |
na kaniya āyuh kurvatē || 43 ||

tē ēvālabhantē maitravaruṇimālabhantē'varudhyai sapta ca || 5 ||

prajāpatiḥ prajāḥ sṛṣṭvā vṛttō'sayat |
taṃ dēvā bhūtānāḡ rasam tējāḥ sambhr̥tya |

tēnainamabhiṣajyaṇṇ |
maḥānāvavartīti |
tanmahāvratasyā mahāvratatvam |
mahadvratamiti |
tanmahāvratasyā mahāvratatvam |
mahatō vratamiti |
tanmahāvratasyā mahāvratatvam |
pañcaviḡśaḥ stōmō bhavati || 44 ||

caturviḡsatyardhamāsaḥ saṃvathsaraḥ |
yadvā ētasminthsamvathsarē'dhi prājāyata |
tadannaṃ pañcaviḡśamabhavat |
madhyataḥ kriyatē |
madhyatō hyannaṃmaśitaṃ dhinōti |
athō madhyata ēva prajānāmūrgdhiyatē |
atha yadvā idamāntataḥ kriyatē |
tasmādudantē prajāḥ samēdhantē |
āntataḥ kriyatē prajānānāyaiva |
triṃcchirō bhavati || 45 ||

trēdhā vihitag hi śirāḥ |
lōmā chavīrasthi |

parācā stuvanti |
tasmāttathsadṛgēva |
na mēdyatō'numēdyati |
na kṛśyatō'nu kṛśyati |
pañcadaśo'nyaḥ pakṣō bhāvati |
saptadaśo'nyaḥ |
tasmādvayāḡsyanyataramardhamabhiparyāvartantē |
anyataratō hi tadgariyaḥ kriyatē || 46 ||

pañcaviḡśa ātmā bhāvati |
tasmānmadhyataḥ paśavō variṣṭhāḥ |
ēkaviḡśaṃ pucchāṃ |
dvipadāsu stuvanti pratiṣṭhityai |
sarvēṇa saha stuvanti |
sarvēṇa hyātmanā''tmanvī |
sahōtpatanti |
ēkaikāmucchiḡṣanti |
ātmanṇ hyaṅgāni baddhāni |
na vā ētēna sarvaḥ puruṣaḥ || 47 ||

yadita itō lōmāni datō nakhāṇ |
paṛimādāḥ kriyantē |

tānyēva tēna pratyūpyantē |
audumbarastalpō bhavati |
ūrgvā annamudumbarāḥ |
ūrja ēvānnādyasyāvārudhyai |
yasyā talpasadyamanābhijitagg syāt |
sa dēvānāg sāmākṣē |
talpasadyāmābhijāyānīti talpāmāruhyōdgāyēt |
talpasadyāmēvābhijāyati || 48 ||

yasyā talpasadyāmābhijitagg syāt |
sa dēvānāg sāmākṣē |
talpasadyaṃ mā parājēṣīti talpāmāruhyōdgāyēt |
na talpasadyaṃ parājāyatē |
plēṅkhē śaḡsati |
mahō vai plēṅkhaḥ |
mahāsa ēvānnādyasyāvāruddhyai |
dēvāsuraḥ samyattā āsanṇ |
ta ādityē vyāyācchanta |
taṃ dēvāḥ samājayanṇ || 49 ||

brāhmaṇasca śūdraśca carmakartē vyāyācchētē |
daivyō vai varṇō brāhmaṇaḥ |

asuryaḥ sūdraḥ |
imē'rāthsurimē subhūtamakṛannityānyatarō brūyāt |
ima udvāsikāriṇā imē dūrbhūtamakṛannityānyataraḥ |
yadēvaiṣāḡ sukṛtaṃ yā rāddhiḥ |
tadānyatarō'bhiśriṇāti |
yadēvaiṣāṃ duṣkṛtaṃ yā'rāddhiḥ |
tadānyatarō'pāhanti |
brāhmaṇaḥ sañjāyati |
amumēvādityaṃ bhrātrīvyasya saṃ vindantē || 50 ||

bhavaṭi bhavaṭi kriyatē puruṣō
jayatyajayañjayatyēkaṃ ca || 6 ||

uddhānyamānaṃ navaitāni santatirēkaviḡśa
ēṣō'pratiṣṭhāṃ prajāpatirvṛttaṣṭaḥ || 6 ||

uddhānyamānaḡ śōciṣkēśō'gnē sapatnānatigrāhyā
vaiśvadēvamālābhantē pañcāśat || 50 ||

uddhānyamānaḡ saṃ vindantē ||

|| hariḥ o(3)m ||

|| iti kṛṣṇayajurvēdīya taittirīya brāhmaṇē prathamāṣṭakē dvitīyaḥ
praśnaḥ samāptaḥ ||